

Investointitiedustelu

Tammikuu 2020

Teollisuuden investointien kasvu jatkuu vaimeana

- Teollisuuden investointien kasvu polkee paikallaan
- Tutkimus- ja tuotekehitysmenot varovaisessa kasvussa
- Energiateollisuuden investointien taso yhä korkea
- Talousnäkymät pitävät investointiasteen matalalla
- Pitkän aikavälin näkymät heikot. Investoinneissa painopiste kapasiteetin korvaamisessa.

Yhteenveto

EK:n Investointitiedustelun mukaan teollisuuden kiinteät investoinnit nousivat viime vuonna vajaat yhdeksän prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Kuluvana vuonna investointien ennakoitaan pysyttelevän hyvin lähellä viime vuoden tasoa ja niiden arvo olisi noin 4,5 miljardia euroa.

Teollisuuden tutkimus- ja tuotekehitysmenot on ollut jo pitkään hyvin matala. Viime vuonna tutkimus- ja tuotekehitysmenot kasvoivat noin puolitoista prosenttia edelliseen vuoteen nähden ja kasvu näyttäisi jatkuvan tänä vuonna hyvin saman suuruisena. Tutkimus- ja tuotekehitysmenot arvoksi ennustetaan noin 2,9 miljardia euroa.

Energia-alan investoinnit ovat olleet hyvin korkealla tasolla jo vajaan kymmenen vuoden ajan. Myös kuluvana vuonna energia-alan investointiaktiivisuuden ennakoitaan jatkuvan vilkkaana ja investointien arvioidaan kasvavan noin 22 prosenttia noin 2,9 miljardin euron tasolle.

Investointiaste eli investointien suhde teollisuuden jalostusarvoon oli viime vuonna hyvin lähellä edellisvuoden 20 prosentin tasoa. Tälle vuodelle ennakoitaan pientä laskua ja investointiasteen arvioidaan olevan noin 19 prosenttia.

Suuruusluokittain tarkasteltuna eniten tänä vuonna odotetaan kasvavan keskiuurten, 50-249 henkeä työllistävien yritysten investointien.

Tälle vuodelle suunnitelluista tehdasteollisuuden investoinneista 48 prosenttia on korvausinvestointeja. Energiateollisuuden investointien osalta painottuvat kapasiteetin lisäämiseen tähtäävät investoinnit ja alan tälle vuodelle suunnitelluista investoinneista 61 prosenttia olisi laajennusinvestointeja.

Teollisuuden investoinnit 2018–2020

Tutkimus- ja kehitystoiminnan kasvu jatkuu heiveröisenä

Tilastokeskuksen julkaiseman kansantalouden tilinpidon mukaan tehdasteollisuuden kiinteiden investointien arvo oli vuonna 2018 noin 4,1 miljardia euroa. Kiinteät investoinnit laskivat vuodesta 2017 vajaat 18 prosenttia. Sen sijaan tutkimus- ja tuotekehitystoiminta kasvoi vuonna 2018. Tehdasteollisuuden yhteenlaskettu investointien taso oli noin 6,9 miljardia euroa, mikä tarkoitti vajaan 7 prosentin laskua edelliseen vuoteen nähden.

EK:n Investointitiedustelun ennakkotiedon mukaan kiinteät investoinnit kasvoivat viime vuonna noin 4,4 miljardin tasolle. Kasvua edelliseen vuoteen nähden oli vajaat 9 prosenttia. Tutkimus- ja tuotekehitystoiminnan arvo kasvoi 1,5 prosentilla 2,9 miljardiin euroon. Kokonaisuudessaan vuonna 2019 teollisuuden investointien arvioitiin kasvaneen vajaat kuusi prosenttia.

Kuluvana vuonna teollisuuden kiinteiden investointien odotetaan olevan hyvin lähellä viime vuoden tasoa. Kiinteiden investointien arvo olisi noin 4,5 miljardia. T&k-toiminta kasvaisi vajaat kaksi prosenttia hieman yli 2,9 miljardiin euroon. Yhteenlaskettu investointisumma kasvaisi reilun yhden prosentin noin 7,4 miljardiin euroon.

Tehdasteollisuuden ja energia-alan yhteenlasketut kiinteät investoinnit olivat vuonna 2018 yhteensä 6,8 miljardia euroa. Energia-alan investoinnit ovat olleet korkealla tasolla jo pitkään ja tälle vuodelle investointien arvoksi ennakoidaan 2,8 miljardia.

Teollisuuden investoinnit ja investointisuunnitelmat vuosina 2018–2020, milj. euroa (käyvin hinnoin) ja muutosprosentit

	2018	2019	2020	18–19 %	19–20 %
Kiinteät investoinnit	4 089	4 448	4 481	8,8	0,7
Tutkimus- ja kehitysmenot	2 845	2 888	2 936	1,5	1,7
Yhteensä	6 934	7 336	7 417	5,8	1,1

Teollisuuden investoinnit toimialoittain

Teknologia-teollisuus

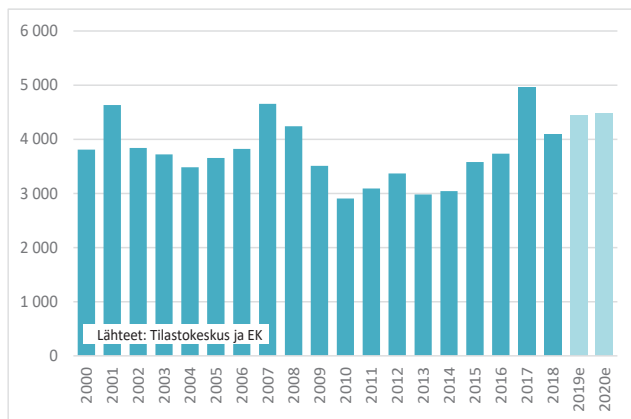
Vuonna 2018 alan kiinteiden investointien arvo oli 1,9 miljardia euroa. EK:n Investointitiedustelun mukaan investoinnit kasvoivat viime vuonna selvästi noin 2,1 miljardiin euroon. Tänä vuonna investointien odotetaan vähenevän noin 2,0 miljardiin euroon.

Metallien jalostuksen investoinnit olivat toissa vuonna 376 miljoonaa euroa. Tiedustelun ennakkotiedon mukaan ne kasvoivat viime vuonna selvästi ja niiden arvo olisi noin 430 miljoonaa euroa. Kuluvan vuoden investointien arvon odotetaan laskevan noin 400 miljoonaan.

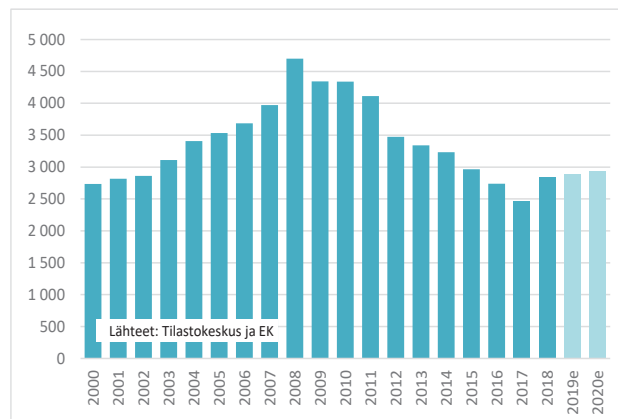
Kone- ja metallituote-teollisuuden investointien arvo vuonna 2018 oli 1,1 miljardia euroa. Viime vuonna investoinnit kasvoivat ja niiden arvo oli noin 1,2 miljoonaa euroa. Tänä vuonna investointien odotetaan kasvavan hienoisesti ja niiden arvo olisi hieman alle 1,3 miljardia euroa.

Elektroniikka- ja sähköteollisuuden kiinteiden investointien arvo oli toissa vuonna 424 miljoonaa euroa. Vuonna

Teollisuuden kiinteät investoinnit Suomessa 2000–2020 Miljoonaa euroa

Teollisuuden t&k-menot Suomessa 2000–2020 Miljoonaa euroa

Teollisuuden investoinnit 2018–2020

2019 investointien arvioitiin nousevan noin 450 miljoonaa euroon. Kuluvana vuonna investointien ennustetaan kääntyvän laskuun ja EK:n Investointitiedustelun mukaan investointien arvo olisi tänä vuonna noin 340 miljoonaa euroa.

Kemianteollisuus

Vuonna 2018 kemianteollisuuden kotimaisten investointien arvo oli 741 miljoonaa euroa. EK:n Investointitiedustelun mukaan investoinnit kasvoivat viime vuonna voimakkaasti ja niiden arvo oli noin 930 miljoonaa euroa. Vuonna 2020 alan investointien odotetaan yhä jatkavan kasvuaan, vaikkakin hieman edellisvuotta maltillisemmin, ja niiden arvo olisi noin 1,0 miljardia euroa.

Metsäteollisuus

Toimialan kiinteiden investointien arvo oli toissa vuonna 705 miljoonaa euroa. Viime vuonna investoinnit laskivat jonkin verran ja niiden arvo oli hieman alle 590 miljoonaa euroa. Investointitiedustelun mukaan investoinnit supistuisivat myös tänä vuonna ja investointiodotus kuluvalla vuodelle olisi noin 530 miljoonaa euroa.

Elintarviketeollisuus

Elintarviketeollisuuden kiinteät investoinnit olivat 329 miljoonaa euroa vuonna 2018. Tiedustelun mukaan investointisumma kasvoi viime vuonna ja investointien arvo oli noin 370 miljoonaa. Tänä vuonna investointien arvon odotetaan kasvavan noin 490 miljoonaa euroon.

Rakennustuoteteollisuus

Rakennustuoteteollisuuden kiinteät investoinnit olivat 211 miljoonaa euroa vuonna 2018. Tiedustelun ennakkotiedon

mukaan investointien arvo oli viime vuonna hyvin lähellä edellisvuoden noin 210 miljoonan euron tasoa. Tänä vuonna kasvun odotetaan jälleen lähtevän käyntiin ja investointien odotetaan nousevan noin 230 miljoonan euron tasolle.

Muu teollisuus

Vuonna 2018 muun teollisuuden investointien arvo oli 252 miljoonaa euroa. Viime vuonna investoinnit supistuisivat ja tänä vuonna laskun odotetaan yhä hieman voimistuvan. Kuluvana vuonna investointien arvo olisi noin 230 miljoonaa euroa. Tähän ryhmään kuuluvat mm. tekstiili- ja vaatetusteollisuuden, painamisen ja huonekalujen valmistuksen toimialat.

Energiahuolto

Vuonna 2018 energiahuollon kiinteät investoinnit olivat noin 2,7 miljardia euroa. Vuonna 2018 investointien arvioitiin laskeneen noin 2,3 miljardiin euroon. Tänä vuonna investointien odotetaan kasvavan noin 2,8 miljardin euron tasolle.

Teollisuuden kiinteät investoinnit ja investointisuunnitelmat vuosina 2018–2020, milj. euroa (käyvin hinnoin) ja muutosprosentit

	2018	2019	2020	18–19 %	19–20 %
Elintarviketeollisuus	329	368	490	11,9	33,2
Metsäteollisuus	705	588	525	-16,6	-10,8
Kemianteollisuus	741	934	1 019	26,1	9,0
Rakennustuoteteollisuus	211	209	230	-1,2	10,3
Teknolוגiateollisuus	1 850	2 103	1 989	13,6	-5,4
- metallien jalostus	376	428	396	13,9	-7,4
- kone- ja metallituoteteollisuus	1 051	1 229	1 256	17,0	2,2
- elektroniikka- ja sähköteollisuus	424	445	336	5,1	-24,4
Muu teollisuus	252	246	228	-2,4	-7,4
Tehdasteollisuus	4 089	4 448	4 481	8,8	0,7
Energiahuolto	2 703	2 317	2 827	-14,3	22,0
Tehdasteollisuus ja energiahuolto yhteensä	6 792	6 765	7 308	-0,4	8,0

Teollisuuden investoinnit 2018–2020

Investointiaste hyvin matalalla tasolla

Investointiaste eli kiinteiden investointien suhde jalostusarvoon oli vuonna 2018 noin 12 prosenttia. Vuosina 2019 ja 2020 investointiasteen odotetaan pysyvän suurin piirtein samalla tasolla. Mikäli mukaan lasketaan myös tutkimus- ja kehitysmenot oli investointiaste vuosina 2018 ja 2019 noin 20 prosenttia ja tänä vuonna sen ennakoitaan laskevan noin 19 prosenttiin.

Suomen teollisuuden investointiaste on hieman Länsi-Euroopan keskiarvon alapuolella.

Parhaat odotukset keskisuurilla yrityksillä

EK:n Investointitiedustelun ennakkotiedon mukaan investoinnit kasvoivat vuonna 2019 voimakkaimmin suurissa, vähintään 500 henkeä työllistävissä yrityksissä. Lähes yhtä voimakasta kasvu oli myös 250–499 henkeä työllistävissä yrityksissä.

Tänä vuonna investointien kasvun odotetaan painottuvan keskisuuriin, 50–249 henkeä työllistäviin yrityksiin.

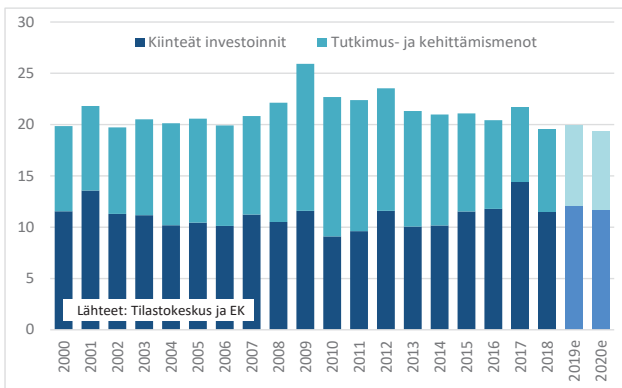
Valtaosa tehdasteollisuuden investoinneista tehdään suurissa yrityksissä. Noin 49 prosenttia teollisuuden kiinteistä investoinneista toteutettiin vuonna 2018 vähintään 500 henkeä työllistävissä yrityksissä.

Pienet ja keskisuuret yritykset

Tiedustelun mukaan pienten, alle 50 henkilöä työllistävien yritysten investoinnit kasvoivat viime vuonna kohtalaisesti mutta kuluvana vuonna kasvun ennustetaan hiipuvan merkittävästi. Pienten yritysten investointien arvo oli vuoden 2018 tietojen mukaan 679 miljoonaa euroa.

Keskisuurissa, 50–249 henkeä työllistävissä yrityksissä investointien arvo oli 782 miljoonaa euroa vuonna 2018.

Teollisuuden investointiaste Investoinnit suhteessa arvonlisäykseen, %

Kuluvana vuonna tämän kokoluokan yritysten investointien kasvun ennakoitaan kiihtyvän viime vuoteen verrattuna.

Suuret yritykset

Vuonna 2018 kiinteiden investointien arvo oli 250–499 henkeä työllistävissä yrityksissä 633 miljoonaa euroa. Viime vuonna investoinnit kasvoivat tässä kokoluokassa mutta tänä vuonna investointien arvioidaan kääntyvän selkeään laskuun.

Vähintään 500 henkeä työllistävissä yrityksissä investointien arvo oli vuonna 2018 noin 2,0 miljardia euroa. Vuonna 2019 investoinnit kasvoivat merkittävästi ja kasvun odotetaan jatkuvan myös kuluvana vuonna, vaikkakin viime vuotta selvästi vaimeampana.

Teollisuuden kiinteät investoinnit suuruusluokittain vuosina 2018–2020 milj. euroa (käyvin hinnoin) ja muutosprosentit henkilökunnan määrän mukaan jaoteltuna

	2018	2019	2020	18–19 %	19–20 %
Alle 50	679	722	726	6,4	0,5
50–249	782	825	954	5,5	15,5
250–499	633	690	546	9,0	-20,9
Vähintään 500	1 995	2 210	2 255	10,8	2,0
Tehdasteollisuus	4 089	4 448	4 481	8,8	0,7

Investointien tarkoitus vuonna 2020

Tärkein investointien tarkoitus on kapasiteetin korvaaminen

Tiedustelun mukaan 48 prosenttia tälle vuodelle suunnitelluista tehdasteollisuuden kiinteistä investoinneista on korvausinvestointeja.

Kapasiteettia kasvattavien laajennusinvestointien osuus kaikista investoinneista odotetaan kuluvana vuonna olevan 29 prosenttia.

Rationalisointi-investointien osuus kaikista kiinteistä investoinneista on kuluvana vuonna 15 prosenttia, ja loppuilla 8 prosentilla investoinneista arvioidaan olevan muita tavoitteita kuin edellä mainitut (esim. ympäristönäkökohdat).

Toimialoitain tarkasteltuna kapasiteetin korvaaminen on tärkein tavoite kaikilla muilla toimialoilla paitsi rakennustuoteteollisuudessa ja energiahuollon alalla. Näillä toimialoilla investointien tärkein käyttötarkoitus on tänä vuonna kapasiteetin lisääminen.

Investointeihin vaikuttavat tekijät vuonna 2020

Euroopan komission suhdannetiedustelujärjestelmään kuuluvissa investointikyselyissä kartoitetaan myös investointeihin vaikuttavia tekijöitä.

Kuluvana vuonna investointipäätöksiä tehdään eniten teknisten tekijöiden perusteella. Toiseksi tärkeimmäksi perusteeksi arvioitiin kysyntä.

Viime vuoden tuloksiin nähden teknisten tekijöiden merkitys vahvistui samalla kun kysyntätekijöiden merkitys väheni. Myös rahoituksen merkitys investointipäätöksiin väheni.

Teollisuuden investointeihin vaikuttavat tekijät 2020 Tekijät jaoteltuna vaikutuksen voimakkuuden mukaan (%)

	Vaikuttaa paljon	Vaikuttaa vähän	Ei vaikutusta	Rajoittaa vähän	Rajoittaa paljon	Ei vastausta
Kysyntä	14	55	19	7	4	1
Rahoitus tai odotettu voitto	4	69	21	6	0	0
Tekniset tekijät	26	56	18	0	0	0
Muut tekijät	3	35	56	6	0	0

Kiinteiden investointien tarkoitus 2020. Investoinnit jaoteltuna käyttötarkoituksen mukaan (%)

	Kapasiteetin korvaaminen	Kapasiteetin lisääminen	Rationalisointi	Muu tarkoitus
Elintarviketeollisuus	40	32	18	10
Metsäteollisuus	45	16	26	13
Kemianteollisuus	52	32	11	5
Rakennustuoteteollisuus	31	32	27	10
Teknoliateollisuus	51	31	11	7
– metallien jalostus	76	20	0	4
– kone- ja metallituoteteollisuus	40	30	17	13
– elektroniikka- ja sähköteollisuus	40	43	15	2
Muu teollisuus	34	28	18	20
Tehdasteollisuus	48	29	15	8
Energiahuolto	26	61	6	7

Miten investointitiedustelu tehdään?

Yleistä

Tämä investointitiedustelu on osa EU:n harmonisointua suhdannetiedustelujärjestelmää. Tiedustelussa esitettävät kysymykset ovat valtaosin Euroopan komission laatimia.

Investointitiedustelu tehdään kaksi kertaa vuodessa, keväällä ja syksyllä. Tämän julkaisun taustana oleva investointitiedustelu tehtiin loka–joulukuussa 2019.

Vastaajajoukko

Syksyn 2019 tiedustelussa kysyttiin yritysten toteutuneita investointeja vuodelta 2018 sekä investointisuunnitelmia vuosille 2019 ja 2020. Tiedustelu osoitettiin pääsääntöisesti EK:n suhdannetiedustelun otokseen kuuluville yrityksille.

Tiedusteluun vastasi 223 tehdasteollisuuden yritystä. Tiedusteluun vastanneiden yritysten yhteenlaskettu liikevaihto Suomessa oli vuonna 2017 noin 68 miljardia euroa. Vastaajayritykset työllistivät Suomessa noin 124 000 työntekijää. Tiedusteluun osallistuvien yritysten investoinnit kattavat noin kaksi kolmasosaa tehdasteollisuuden kaikista investoinneista.

Tässä julkaisussa kyselyn tulokset on korotettu vastaamaan Tilastokeskuksen kansantalouden tilinpidon mukaisia tehdasteollisuuden kiinteitä investointeja. Perusvuotena on käytetty Tilastokeskuksen ilmoittamia lukuja vuodelta 2018. Tehdasteollisuuden lisäksi tiedusteluun kuuluu energiantuotannon yrityksiä.

Investointikäsitteet

Kiinteisiin investointeihin ei tässä tiedustelussa lueta tutkimus- ja tuotekehitystoimintaa. Tältä osin investointikäsite poikkeaa uudistetusta kansantalouden tilinpidosta, jossa t&k-toiminta lasketaan investointeihin. Esimerkkejä kiinteistä investoinneista ovat uudet talonrakennukset, maa- ja vesirakennukset, koneet, laitteet ja kuljetusvälineet sekä myös ns. aineettomat investoinnit (esim. tietokoneohjelmistot). Tässä, syksyllä tehdyssä tiedustelussa tarkastellaan kiinteiden investointien lisäksi yleisluonteisesti tutkimus- ja tuotekehitystoimintaa. Tutkimustoiminnan kehitystä seurataan tarkemmin keväisin tehtävällä tiedustelulla.

Kysely ei koske tavanomaista kunnossapitoa, käytössä olleiden pääomatarvaiden ostoa tai myyntiä, ei myöskään leasing-hankintoja. Käyttöomaisuuden myyntituloja ei ole otettu myöskään huomioon investointimenoja laskettaessa. Kutakin vuotta koskevat luvut on ilmoitettu asianomaisen vuoden toteutuneiden tai arvioitujen hintojen mukaisina eli käyvin hinnoin.

Investointitiedustelun vastaajat toimialoittain

	Lukumäärä	Liikevaihto	Henkilöstö
Elintarviketeollisuus	23	3 296	9 141
Metsäteollisuus	14	17 762	27 941
Kemianteollisuus	31	11 068	16 939
Rakennustuoteollisuus	17	1 697	5 672
Teknologiateollisuus	114	32 548	59 176
Muu teollisuus	24	1 208	5 360
Koko tehdasteollisuus	223	67 578	124 229

Elinkeinoelämän keskusliitto EK
www.ek.fi

Lisätietoja:

Asiantuntija
Terhi Heikkonen
Puh. 040 556 8884

Johtava ekonomisti
Sami Pakarinen
Puh. 050 343 4337

etunimi.sukunimi@ek.fi

